



Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys ry

www.vapaussodanperinne.fi

Puheenjohtaja Markku Rauhalahi:

Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys 25 vuotta

* tiivistelmä tervehdyspuheesta 25-vuotisjuhlassa 28.1.2015

Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys perustettiin 28.1.1990 – Tammisunnuntain päivänä. Perustamispäivä oli tietenkin harkiten valittu. Tässäkin mielessä yhdistyksellämme on vahva aatteellinen pohja ja vakavat perusteet. Maamme Vapaussodan ja itsenäisyyden perinteen vaaliminen on yhdistyksemme ydintehtävä.

Yhdistyksemme aatteen perusta ulottuu vuoden 1918 tammikuuhun. Tammisunnuntaina 28.1.1918 ylipäällikkö, kenraali Mannerheim alkoi suojeluskuntalaisten kanssa riisua maassamme vielä olevia venäläisiä sotajoukkoja aseista. Itsenäisyysjulistuksesta oli jo kulunut yli seitsemän viikkoa ja itsenäisyytemme oli myös maailmalla laajasti tunnustettu. Alkoi Vapaussota, katkera kamppailu, jonka tuloksena maamme itsenäisyys varmistettiin.

Meillä on siis selkeä aatetausta – Vapaussota ja itsenäisyys. Toiminnallisesti yhdistyksellämme on useita eri juuria. Ensimmäisenä niistä voidaan mainita 1920-luvun lopulla perustettu Rintamamiesliitto, joka Jatkosodan jälkeen jouduttiin ns. poliittisista realiteeteista johtuen – suomeksi: valvontakomission venäläisen osapuolen vaatimuksesta – lakkauttamaan. Rintamamiesliitto oli perustettu sekä Vapaussodan veteraanien taloudelliseksi tukemiseksi että Vapaussodan perinteen vaalimiseksi. Kymmenkunta vuotta myöhemmin vuonna 1954 perustettiin Tampereella Vapaussoturien Huoltosäätiö. Sen kuten Vapaussodan Perinneyhdistyksenkin toimisto on edelleen Tampereella.

Perinneyhdistyksemme on saanut Huoltosäätiöltä perinnöksi perinteen vaalimisen, esimerkkinä vuosittain tammikuussa järjestettävä Tammisunnuntain kirkkojuhla. Juhla on lähtöisin jo kohta 60 vuoden takaa eli ajalta yli 30 vuotta ennen yhdistyksemme perustamista. Ensimmäinen Tammisunnuntain muistojuhla Tampereelle järjestettiin vuonna 1956; kirkkojuhlana sitä on vietetty vuodesta 1963.

Vapaussodan Huoltosäätiön rinnalle perustettiin 13.1.1969 Huhtikuun 6. päivän kiltä. Nimi johtuu Tampereen valloituksen päivämäärästä. Kiltä perustettiin itse asiassa nuorempien vapaussotaperinteen vaalijoille. Sen toimintaohjelmassa olivat mm. sepeleenlaskut muistomerkeille juhlapäivinä ja kerhoillat

vapaussotureille. Killan jäsenmäärä ei vuosien kuluessa kuitenkaan noussut yli sadan ja osallistuminenkin oli laimeata; toiminta alkoi hiipua. Vuonna 1983 kilta päätettiin lopettaa. Toiminnallaan Huhtikuun 6. päivän kilta antoi myös pohjaa vuonna 1990 perustetulle yhdistyksellemme.

Kun Vapaussoturien Huoltosäätiö 1990-luvun alussa lopetti kenttäorganisaationsa, kautta maan oli jo perustettu Vapaussodan ja Itsenäisyyden perinneyhdistyksiä. Yhdistyksemme perustui, kun Vapaussoturien Huoltosäätiön Tampereen osasto päätti 28.1.1990 rekisteröityä nimellä "Vapaussodan ja Itsenäisyyden Tampereen perinneyhdistys ry".

Vapaussodan Huoltosäätiö ja Vapaussodan Perinneliitto testamenttasivat perinnetyön perinneyhdistysten tehtäväksi. Sitä tehtävää olemme siis nyt hoitaneet 25 vuotta.

Yhdistyksemme toimintakertomuksessa vuodelta 1992 mainitaan, että yhdistyksellä oli vielä yksi autettava vapaussoturi. Edelleen siinä kerrotaan, että jäsenkunnassa oli 14 vapaussoturia ja että kuukausittaiset kerhoillat järjestettiin Laulumajalla. Tätä Laulumajaa ei enää ole. Jäseniä oli tuon vuoden lopussa 152.

Eräs merkkitapahtuma yhdistyksemme historiassa oli lipun naulaus. Lippumme naulattiin 8.12.1994, vajaat viisi vuotta yhdistyksemme perustamisen jälkeen. Naulaajina oli kuusi Vapaussodan veteraania ja 12 muuta merkkihenkilöä. Lipun lahjoitti Vapaussoturien Huoltosäätiön naisosasto, joka kuukautta aiemmin oli lopettanut toimintansa ja jonka jäsenet liittyivät yhdistykseemme. Naisosaston varat siirrettiin myös yhdistyksellemme.

Vuonna 1994 tehtiin päätös yhdistyksen nimenmuutoksesta nykyiseen muotoonsa.

Jos yhdistyksemme toiminta nykyisin on monimuotoista ja vireätä, on se ollut sitä aivan alusta lähtienkin. Kunniakäynnit, Tammisunnuntain kirkkojuhla, kerhoillat, juhlat, tutustumiskäynnit ja matkat ovat sisältyneet ohjelmiin. Vapaussotaperinteeseen liittyvät yhteydet Viroon ja Latviaan ovat viime vuosina tulleet mukaan ohjelmiimme. Tammisunnuntain kirkkojuhlan kolehti on kannettu Tarton Suomen-pojille ja heidän kanssaan on ollut perinnetapahtumia. Latvian Bejassa olevan Viron vapaussotaan osallistuneen seitsemän vapaaehtoisen suomalaisen hautausmaa on ollut talkookohteenamme. Ja nyt uusimpana on Vapaussodan Perinneliiton kanssa käynnistetty hanke pystyttää Latvian Aluksnen, entisen Marienburgin, kaupunkiin, Pohjan Poikien muistomerkki. Nämä hankkeet ovat toiminnassamme lisänä, omaa jäsenoimintaa ne eivät vähennä, vaan rikastuttavat.

Sukupolvet vaihtuvat ja tietämys itsenäisyytemme alkuvaiheista vähenee. Perinnetyönkin on uudistuttava. Jatkossa on toimittava tähänastista kunnioittaen, mutta myös uusia toimintamuotoja ja uudenlaista sisältöä etsien.

Lämpimät kiitokset yhdistyksemme takavuosien taitaville ja uutterille puheenjohtajille, hallitusten jäsenille ja muille toimijoille. Te olette hienosti ja tuloksellisesti hoitaneet yhdistyksemme ydintehtävää – Vapaussodan ja vapaussotiemme perinteen vaalimista. Toimintanne on tarjonnut jäsenillemme sekä asiapitoista että viihteellistäkin ohjelmaa ja se on lisäksi säteillyt "aatteen paloa" ulos päin.

Hyvät jäsenemme, kiitos aktiivisesta osallistumisesta ja tuesta, jota olette antaneet toimijoille.